

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การเลือกตั้งกรรมการดำเนินการสหกรณ์

กรมส่งเสริมสหกรณ์ ได้มีหนังสือ ที่ กษ ๑๑๐๑/๔๙๘๒ ลงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๖ และหนังสือ ที่ กษ ๑๑๐๑/๑๐๗๒๓ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๖ ถึง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาสรุปความว่า สหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการสังกัดกระทรวงศึกษาธิการสกลนคร จำกัด มีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ๑๕ คน ประกอบด้วย ประธานกรรมการ ๑ คน และกรรมการดำเนินการอีก ๑๔ คน มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปีนับแต่วันเลือกตั้งไม่เกินสองวาระติดต่อกันตามข้อ ๕๘ ของข้อบังคับสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการสังกัดกระทรวงศึกษาธิการสกลนคร จำกัด พ.ศ. ๒๕๕๔ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ประจำปี ๒๕๕๕ จะต้องพ้นจากตำแหน่งเพราะอยู่ในตำแหน่งจนครบวาระจำนวน ๗ คน ประกอบด้วย ประธานกรรมการ ๑ คน และกรรมการดำเนินการ ๖ คน โดยยังมีกรรมการดำเนินการสหกรณ์ที่ยังดำรงตำแหน่งได้ต่อไปอีกหนึ่งปี จำนวน ๘ คน เมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ ได้มีการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๕๕ เพื่อเลือกตั้งกรรมการดำเนินการสหกรณ์แทนตำแหน่งที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระดังกล่าว ปรากฏว่า ที่ประชุมใหญ่สามัญได้ลงมติเลือกตั้งกรรมการดำเนินการสหกรณ์ที่ยังมีวาระการดำรงตำแหน่งได้ต่อไปอีกหนึ่งปีเป็นประธานกรรมการ โดยให้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการดำเนินการสหกรณ์ได้หนึ่งปีตามวาระเดิม และเลือกตั้งสมาชิกเป็นกรรมการดำเนินการสหกรณ์ จำนวน ๗ คน แทนตำแหน่งที่พ้นวาระ มีปัญหาว่า การเลือกตั้งกรรมการดำเนินการสหกรณ์ดังกล่าวจะต้องเลือกตั้งจำนวน ๖ คน หรือ ๗ คน ซึ่งกรมส่งเสริมสหกรณ์มีความเห็นว่า ที่ประชุมใหญ่สามัญเลือกตั้งกรรมการดำเนินการที่ยังอยู่ในตำแหน่งเป็นประธานกรรมการได้ โดยให้มีวาระการดำรงตำแหน่งหนึ่งปีตามวาระเดิม แต่ยังมี ความเห็นเกี่ยวกับจำนวนกรรมการดำเนินการสหกรณ์ที่ทำการเลือกตั้งแตกต่างกันเป็นสองฝ่าย ดังนี้

ฝ่ายที่หนึ่งเห็นว่า ที่ประชุมใหญ่สามัญเลือกตั้งกรรมการดำเนินการสหกรณ์ได้จำนวน ๗ คน แทนตำแหน่งที่พ้นวาระ เพราะการเลือกตั้งกรรมการดำเนินการสหกรณ์ไปเป็นประธานกรรมการไม่ใช้การเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ครบวาระ เมื่อมีตำแหน่งกรรมการดำเนินการสหกรณ์ว่าง ๗ คน จึงต้องเลือกตั้งกรรมการดำเนินการสหกรณ์แทนตำแหน่งที่พ้นวาระจำนวน ๗ คน เมื่อรวมกับกรรมการดำเนินการสหกรณ์ที่ยังอยู่ในวาระการดำรงตำแหน่งจำนวน ๘ คน จะมีคณะกรรมการดำเนินการครบจำนวน ๑๕ คน

ฝ่ายที่สองเห็นว่า ที่ประชุมใหญ่สามัญเลือกตั้งกรรมการดำเนินการสหกรณ์ไปเป็นประธานกรรมการนั้น ถือว่าเป็นการเลือกตั้งกรรมการดำเนินการสหกรณ์แทนตำแหน่งกรรมการดำเนินการหนึ่งในเจ็ดตำแหน่งที่พ้นวาระ ที่ประชุมใหญ่สามัญจึงต้องเลือกตั้งกรรมการดำเนินการอีกจำนวน ๖ คน เมื่อรวมกับกรรมการดำเนินการสหกรณ์ที่ยังอยู่ในตำแหน่งจำนวน ๘ คน คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์จะมีจำนวน ๑๔ คน

กรมส่งเสริมสหกรณ์จึงขอหารือว่า การเลือกตั้งกรรมการดำเนินการสหกรณ์แทนตำแหน่งที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระ ที่ประชุมใหญ่สามัญของสหกรณ์ออมทรัพย์ฯ จะต้องดำเนินการเลือกตั้งกรรมการดำเนินการสหกรณ์จำนวน ๖ คน หรือจำนวน ๗ คน เพื่อถือเป็นแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๙) ได้พิจารณาข้อหารือของกรมส่งเสริมสหกรณ์และได้ฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานปลัดกระทรวงและกรมส่งเสริมสหกรณ์) แล้ว ได้ความว่า ในวาระที่ประธานกรรมการ ๑ คน และกรรมการดำเนินการสหกรณ์อีก ๖ คน ของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการสังกัดกระทรวงศึกษาธิการสกลนคร จำกัด พ้นจากตำแหน่งเพราะถึงคราวออกตามวาระ ที่ประชุมใหญ่สามัญของสมาชิกสหกรณ์ฯ ได้เลือกตั้งนายชนะ พรหมสาขา ณ สกลนคร ซึ่งเป็นกรรมการดำเนินการสหกรณ์คนหนึ่ง คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ที่ยังอยู่ในวาระให้ไปเป็นประธานกรรมการ และได้เลือกตั้งกรรมการดำเนินการสหกรณ์แทนกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระในคราวเดียวกันอีก ๗ คน ปัญหาของกรมส่งเสริมสหกรณ์ที่ว่า การเลือกตั้งกรรมการดำเนินการสหกรณ์ฯ แทนกรรมการดำเนินการสหกรณ์ที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระจะต้องเลือกจำนวน ๖ คน หรือ ๗ คน นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๙) เห็นว่า ข้อ ๑๐^๑ ของระเบียบสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการสังกัดกระทรวงศึกษาธิการสกลนคร จำกัด ว่าด้วยการสรรหาคณะกรรมการดำเนินการ พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดว่า “สมาชิกมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นประธานกรรมการหรือกรรมการดำเนินการสหกรณ์ได้แต่ให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงหนึ่งตำแหน่งเท่านั้น...ฯลฯ...” เมื่อนายชนะ พรหมสาขา ณ สกลนคร ซึ่งยังดำรงตำแหน่งกรรมการดำเนินการสหกรณ์ได้ต่อไปอีกหนึ่งปีได้รับการเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่สามัญสมาชิกประจำปี ๒๕๔๕ ให้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการแล้ว นายชนะฯ จึงต้องพ้นจากตำแหน่งกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ที่ประชุมใหญ่ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ฯ ต้องดำเนินการเลือกตั้งกรรมการดำเนินการสหกรณ์แทนตำแหน่งกรรมการดำเนินการสหกรณ์ที่ยังไม่ครบวาระของนายชนะ พรหมสาขา ณ สกลนคร ที่ว่างลงเพราะต้องไปดำรงตำแหน่งประธานกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ดังนั้น ที่ประชุมใหญ่สามัญสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการสังกัดกระทรวงศึกษาธิการสกลนคร จำกัด จึงต้องดำเนินการเลือกตั้งกรรมการดำเนินการสหกรณ์จำนวน ๗ คน กล่าวคือ กรรมการดำเนินการสหกรณ์แทน

^๑ ข้อ ๑๐ สมาชิกมีสิทธิสมัครรับการเลือกตั้งเป็นประธานกรรมการหรือกรรมการดำเนินการได้แต่ให้ดำรงตำแหน่งได้เพียง ๑ ตำแหน่งเท่านั้น การรับสมัครรับเลือกตั้งเป็นกรรมการดำเนินการ จะสมัครได้ตามเขตที่ตนสังกัดที่ระบุไว้ในข้อ ๖ เท่านั้น

ตำแหน่งที่ว่างลงก่อนครบวาระ ๑ คน และกรรมการดำเนินการสหกรณ์แทนตำแหน่งที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระจำนวน ๖ คน เพื่อให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์มีจำนวน ๑๕ คน ตามมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกอบกับข้อ ๕๘^๒ วรรคหนึ่ง ของข้อบังคับสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการสังกัดกระทรวงศึกษาธิการสกลนคร จำกัด พ.ศ. ๒๕๔๔

(นางสาวพรทิพย์ จาละ)

รองเลขาธิการฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗

^๒ ข้อ ๕๘ คณะกรรมการดำเนินการ ให้สหกรณ์มีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ประกอบด้วยประธานกรรมการหนึ่งคน และกรรมการดำเนินการอีกสิบสี่คน ซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิก